

HISTORIE - TRADITIE

BEELDEN VAN BELANG

50 JAAR MUSEUM

HISTORISCHE COLLECTIE
VERBINDINGSDIENST

DEEL 1

In het kader van de viering '50 jaar Museum/Historische Collectie Verbindingsdienst 1969-2019' is het goed eens terug te kijken naar waar en hoe het allemaal begonnen is, hoe het oude Museum Verbindingsdienst in de loop van de tijd omgevormd is tot een moderne Historische Collectie, en wat de plannen voor de toekomst zijn. Natuurlijk kunnen we dat, na diepgaande studie, in historisch verantwoorde artikelen beschrijven. Maar wat is er nu mooier dan de mensen die in de afgelopen 50 jaar hier een bijzondere rol in hebben gespeeld, zelf aan het woord te laten. In de Intercoms van 2019 zullen in totaal drie korte verslagen van de gehouden interviews verschijnen. Deze interviews zijn door kol b.d. Ad den Boer en Ikol Jaap de Feiter afgenomen en uitgewerkt. In deze Intercom een bijdrage op basis van een interview met de man van het eerste uur, aoi b.d. Wybo Boersma. →

Een man van het eerste uur

Wybo Boersma was in 1960 als dienstplichtig soldaat in Ede opgekomen en werd na zijn eerste opleidingen als sergeant-lijn in Eibergen geplaatst, met vier keer een jaar vrijwillig nadienen in totaal voor een periode van ruim zes jaar. Daarna werd hij beroeps en na een aanvullende opleiding tot telegrafist keerde hij medio 1968 terug naar Ede als sergeant-instructeur op het Verbindingsdienst Opleidings Centrum (VOC). De toenmalige commandant VOC was kol Mohr. Rond 1965 had de Inspecteur van de Verbindingsdienst (toen de hoogste autoriteit van ons Wapen), generaal-majoor T. de Ruijg, opgeroepen tot het vastleggen van de geschiedenis van de Verbindingsdienst. Hij gaf kapitein Jaap Ruijgrok opdracht om daar een start mee te maken. Ruijgrok beschreef de geschiedenis en bracht oude 'spullen' bijeen, die op het VOC werden opgeslagen.

Aooi b.d. Wybo Boersma

Tijdens één van zijn diensten als wachtcommandant op de Elias Beeckmankazerne in Ede, zag Wybo in het sleutelkastje een sleutel hangen die toegang gaf tot het 'Museum' op de eerste etage van het wachtgebouw. Daar stond oud verbindingsmateriaal opgeslagen dat werd beheerd door kapitein Jan Schulte die destijds bij de Sectie 3 van het VOC werkte.

Gedreven uit persoonlijke interesse begon Wybo, samen met sergeant 1-telegrafist Jim Revius, in hun vrije tijd met het sorteren van dit materiaal en het inrichten van een eerste opstelling (zie foto). Tijd genoeg, want er was doordeweeks op de kazerne in de avonduren verder niets te doen. Wybo beschikte in die tijd over een eigen WOII-collectie en had, door het organiseren van tentoonstellingen, de nodige ervaring en de connecties om vooruitgang te boeken.

Ze zetten samen de schouders eronder en begonnen stap voor stap het museum vorm te geven. Er was geen duidelijke opdracht, er waren geen richtlijnen en er was geen geld. Museale ondersteuning was niet aanwezig en van enige registratie was al helemaal geen sprake. In die eerste fase was het vooral ritselen en regelen. In het kader van de oprichting werd er eenmalig een bedrag van ca. 75 gulden vanuit het Officiersfonds beschikbaar gesteld.

De inrichting gebeurde met bestaande middelen, van aanschaf was geen sprake. De tafels kwamen uit een voorraad die afgevoerd moest worden. Veel werd verkregen via collega's. Oude verbindingsspullen waren ruim beschikbaar. Het was makkelijk verkrijgbaar, het was niet veel waard en er was geen markt – en geen ruimte – voor.

De bezoekers waren vooral de dienstplichtige militairen van

Een indruk van de inrichting in de beginfase

het VOC. Iedere week op donderdagavond waren vervoersbewijzen voor de trein verkrijgbaar bij een loket naast het wachtgebouw. En omdat het museum direct boven de wacht was ondergebracht, was dat een goede reden om dus op de donderdagavond 'geopend' te zijn!

Uiteindelijk heeft de Inspecteur van de Verbindingsdienst in aanwezigheid van het hele officierskorps van het VOC (onderofficieren waren niet aanwezig; in die tijd was de afstand tussen officieren en onderofficieren nog erg groot), het Museum op 18 februari 1969 geopend. Later is dat nog met een brief geautoriseerd. Deze brief is nog altijd beschikbaar in het archief van de huidige Historische Collectie Verbindingsdienst.

De omvang van het museum groeide en in 1970 verhuisde het museum naar een barak achter op de Beeckmankazerne. Er kwam nu nog meer ruimte voor materiaal beschikbaar. Wybo werd gedetacheerd naar het bureau Voorlichting van het Ministerie van Defensie in Den Haag. Het begon met een detachering van drie maanden, maar uiteindelijk werden dat vier jaar. Aanvankelijk zou hij ingezet worden voor het inrichten van een WOII-tentoonstelling in Scheveningen.

Dat ging uiteindelijk niet door, maar het werd omgezet naar een reizende tentoonstelling. Het leverde nog meer ervaring en

Tot slot

Aooi b.d. Wybo Boersma heeft ons in het interview een beeld geschetst van de start van ons Museum. De bij dit artikel geplaatste foto's komen uit zijn persoonlijk – en zeer rijk – archief.

We zijn hem bijzonder erkentelijk voor zijn bijdrage.

In de volgende Intercom richten we ons op de laatste jaren van het Museum in Ede en op de roerige periode van voorbereidingen op de verhuizing naar Amersfoort.

“De omvang van het museum groeide en in 1970 verhuisde het museum naar een barak achter op de Beeckmankazerne.”

vooral connecties op, onder andere met het toenmalige Legermuseum in Delft. Voor het 100-jarig bestaan van de Verbindingsdienst op 18 feb 1974 heeft het Bureau Voorlichting van het Ministerie van Defensie in samenwerking met o.a. het VOC en het toenmalige Legermuseum opnieuw een reizende tentoonstelling ingericht.

Wybo heeft vervolgens ook hiermee een jaar door Nederland gereisd. Veel van het verzamelde materiaal en foto's gingen daarna over naar het museum Verbindingsdienst. Hiermee kreeg het Museum een meer professionele basis.

Uiteindelijk is Wybo in 1977 overgeplaatst naar 116 Divisieverbindingsoefeningcompagnie van 41 Verbindingsbataljon in Harderwijk.

Majoor Jan Camping, destijds commandant van de Stafcompagnie van het VOC, heeft toen het stokje van hem overgenomen. Hierbij gesteund door meerdere vrijwilligers.

Generaal-majoor T. de Ruig opent het Museum, op de achtergrond sergeant Wybo Boersma